

Nordjysk socialaftale

Politisk strategi for det specialiserede social- og specialundervisningsområde

Forord

Nordjysk Socialaftale 2018-2020 sætter retningen for de nordjyske kommuner og regionens samarbejde på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Et samarbejde, som er særligt nødvendigt, hvis vi skal lykkes med de visioner, vi har på området.

I 2017 igangsatte KKR en proces, hvor vi samlede dem, som til dagligt arbejder med det specialiserede socialområde - politikere, fagfolk og brugerorganisationer - til drøftelser om, hvad visionen og det primære fokus skulle være for vores samarbejde. Resultatet blev en politisk strategi, som vi navngav Nordjysk Socialaftale. Som navnet antyder, sætter Nordjysk Socialaftale retningen for det specialiserede socialområde på tværs af Nordjylland. De politiske visioner er baseret på dialog mellem politikere, fagfolk og brugerorganisationer gennem flere workshops.

Den overordnede vision i Nordjysk Socialaftale er, at styrke samarbejdet omkring borgerens potentiale for at kunne mestre sit eget liv. Øget egenmestring er lig med øget livskvalitet. Det er derfor vigtigt, at kommune og region, konsekvent arbejder for at understøtte borgerens mulighed for at opnå dette, hvilket altid bør ske i samspil med borgeren. Derfor har brugere og brugerorganisationer haft en helt central funktion i udarbejdelsen af Nordjysk Socialaftale, og vil ligeledes få det i det videre arbejde med udmøntningen heraf.

Oprindeligt var Nordjysk Socialaftale en toårig aftale for 2018-2019. Børne- og Socialministeriet var dog så begejstrede for den nordjyske tilgang, hvor vi gjorde socialaftalen toårig, at de ændrede loven, således at alle rammeaftaler skal være toårige. I den forbindelse har ministeriet ultimo juni 2018 meldt ud, at den første flerårige aftale skal gælde til og med 2020. Grundet kort varsel har det dog ikke været muligt at lave samme inddragende proces, som det var tilfældet sidste gang. I stedet har vi valgt at udvide Nordjysk Socialaftale med et enkelt år, så den gælder for 2018-2020.

Men udvidelsen med et ekstra år kan vise sig at blive en fordel for vores arbejde. For fagligt såvel som politisk giver det mening at forlænge Nordjysk Socialaftale til også at omfatte 2020. Visionen og de fokusområder, som vi valgte til Nordjysk Socialaftale, har nemlig vist sig at være så vigtige og bredt favnende, at det vil give god mening at arbejde med dem et år mere.

Afslutningsvist vil jeg gerne takke alle politikere fagfolk og brugerorganisationer for at have bidraget til aftalen. Jeg er ikke i tvivl om, at vi med det ekstra år til udmøntningen af Nordjysk Socialaftale vil kunne nå omkring flere perspektiver og få muligheden for at implementere initiativerne i aftalen mere i dybden. Med et år ekstra vil vi i endnu højere grad have mulighed for at gøre visionerne i Nordjysk Socialaftale til en integreret del af den nordjyske praksis og tankesæt. Det vil løfte vores gode nordjyske samarbejde til et endnu højere niveau.

Arne Boelt, Formand for KKR Nordjylland
August 2018

Indholdsfortegnelse

Resumé Side 1

Vision for det specialiserede socialområde Side 3

Fokusområde 1: Socialfagligt fokus på beskæftigelse Side 4

Fokusområde 2: Samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien Side 5

Fokusområde 3: Nye samarbejdsformer Side 6

Udvikling og koordinering Side 7

Balance mellem udbud og efterspørgsel Side 7

Det forstærkede samarbejde Side 8

Styring og økonomi Side 9

Udgiftsreduktion Side 10

Bilag Side 11

Resumé

Med Nordjysk Socialaftale 2018-2020 sætter de nordjyske kommuner og regionen fokus på borgerens muligheder og potentiale for i højere grad at kunne mestre sit eget liv. Nordjysk Socialaftale 2018-2020 sætter retningen for arbejdet i de kommende år, og udmøntes gennem tre udvalgte fokusområder: Socialfagligt fokus på beskæftigelse, Samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien, og Nye samarbejdsformer. Aftalen er treårig, hvilket giver muligheden for at folde fokusområderne mere ud end det har været tidligere.

Udvikling og koordinering

Med Nordjysk Socialaftale sker der hvert år en koordinering af tilbuddene inden for det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Nordjylland, hvor det bl.a. vurderes om der er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på området. Tilbage meldingen fra kommunerne er, at de overordnet oplever, at der er sammenhæng mellem deres behov og de udbudte tilbud. På den baggrund er der ikke fokusområder i Nordjysk Socialaftale 2018-2020, der direkte adresserer udfordringer for specifikke målgrupper.

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2018-2020 lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen for tilbud omfattet af aftalen. Dette sker gennem Styringsaftalen, hvis primære formål er at beskrive principperne for finansiering, takstberegning og betalingsmodeller for kommunale og regionale sociale tilbud i den nordjyske region.

Med Rameaftalen 2017 blev det besluttet, at de nordjyske kommuner og Region Nordjylland skulle sikre en udgiftsreduktion på tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale på 2 pct. i 2017, stigende til i alt 5 pct. i 2020. En analyse af udgiftsniveauet viste, at udgiftsniveauet allerede i januar 2018 samlet var 6,4 pct. lavere sammenlignet med januar 2016, for den gruppe af borgere der både var på et tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale i januar 2016, 2017 og 2018.

Der udarbejdes løbende status for arbejdet med Nordjysk Socialaftale.

Status kan hentes her: www.nordjysksocialaftale.dk

Nordjysk Socialaftales formål

Nordjysk Socialaftale er en politisk aftale, der indgås af de 11 nordjyske kommuner og regionen. Formålet er at sikre koordinering og styring af det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Aftalen skal blandt andet sikre, at regionens borgere altid har adgang til de nødvendige højt specialiserede tilbud og kompetencer i regionen.

Ifølge lov om Social Service skal hver region lave en rammeaftale, der skal sikre koordineringen og styringen af det specialiserede social- og specialundervisningsområde. De nordjyske kommuner og regionen har arbejdet målrettet med at gøre Rammeaftalen mere politisk og gøre den flerårig. I den forbindelse ændres navnet for bedre at kunne indfange, hvad det hele handler om - en fælles politisk aftale om det specialiserede socialområde i Nordjylland.

De tilbud der er omfattet af socialaftalen er kendetegnet ved at være højt specialiserede tilbud. Gennem samarbejde sikrer de 11 nordjyske kommuner og regionen, at området koordineres, styres og udvikles. Det er vigtigt for hele området, men særligt i forhold til små og komplekse målgrupper, hvilket der bl.a. er fokus på i det forstærkede samarbejde, som er en overbygning til Socialaftalen, jf. side 8.

Nordjysk Socialaftale 2018-2020 omfatter alle regionale sociale tilbud og de kommunale sociale tilbud, som anvendes af flere kommuner end driftsherren.

Det drejede sig i 2018 om ca. 2.200 dag- og døgnpladser og et budget på 1,88 mia. kr.

Socialaftalen omfatter således ca. 25 % af det samlede antal pladser i Nordjylland. Det er dermed et stort område, hvor kommunerne og regionen, gennem samarbejdet i regi af socialaftalen, sikrer, at der er en fælles retning for koordinering, styring og udvikling af området.

Redigeret

I den originale udgave er der indsat et kort, som viser antallet af dag- og døgnpladser i hver kommune fordelt på kommunale pladser, private pladser og Nordjysk Socialaftale pladser.

Metode og yderligere data kan tilgås på <http://www.rammeaftalernord.dk/nordjysk-socialaftale/nordjysk-socialaftale-2018-2020/>

Vision for det specialiserede socialområde

For alle mennesker er der en kvalitet i, at man kan så meget som muligt på egen hånd. Det er ikke alle, der har de samme forudsætninger, men alle har nogle ressourcer, og der skal arbejdes med disse på alle niveauer for at give borgeren muligheden og redskaberne til at kunne mestre så meget af sit eget liv som muligt. Det skal ske i tæt samarbejde med borgeren, så initiativerne ikke er til borgeren men med borgeren.

De nordjyske kommuner og regionen ønsker, at alle mennesker skal have så meget medbestemmelse på eget liv som muligt. Derfor ønsker man at styrke samarbejdet omkring borgerens muligheder og potentiale for i højere grad at kunne mestre sit eget liv. Kommunerne arbejder målrettet med at imødekomme borgerens behov for støtte ved at sætte fokus på borgerens livsmestring. Dette fokus ønskes udbygget til, at der også i samarbejdet mellem kommunerne og regionen er fokus herpå. Visionen er den overordnede retningspil for arbejdet på det specialiserede socialområde i de kommende år.

Visionen udmøntes dels gennem de overordnede initiativer, jf. boks og dels gennem tre udvalgte fokusområder:

- Fokusområde 1: Socialfagligt fokus på beskæftigelse
- Fokusområde 2: Samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien
- Fokusområde 3: Nye samarbejdsformer

Initiativer

- a) Myndighed og driftsherre skal forpligte sig til at arbejde målrettet med at inddrage borgeren i eget forløb med henblik på at sikre størst mulig mestring af eget liv.
- b) Der skal ske en kortlægning af konkrete metoder til at understøtte arbejdet med borgerens egenmestring, herunder hvilke mulige incitamenter der kan fremme disse metoder.
- c) Der skal opsamles erfaringer på, hvordan man kan sikre, at borgeren og borgerens netværk bliver en aktiv del af borgerens eget forløb i den udstrækning borgeren magter det.

Fokusområde 1: Socialfagligt fokus på beskæftigelse.

Vision

Alle borgere skal have muligheden for et meningsfuldt arbejdsliv, hvilket de nordjyske kommuner vil understøtte gennem et øget fokus på socialfaglige tiltag, der kan øge borgerens mestringssevne.

Baggrund for visionen

Borgere er forskellige, hvilket også gør sig gældende i forhold til evnen til at bestride et job. Men uanset faglige og sociale kompetencer har de fleste borgere et ønske om at være en del af et arbejdsfællesskab. Gerne et job, hvor man har en reel funktion, som har betydning for andre personer.

For en stor gruppe af borgere er det dog nødvendigt, at man ikke alene arbejder med borgerens beskæftigelsesmæssige færdigheder. Der er i lige så høj grad behov for et socialfagligt fokus, hvor man arbejder med borgerens personlige, psykiske og sociale udfordringer.

For nogen borgere kan der være tale om udfordringer, som langt hen af vejen kan afhjælpes. Fx har over halvdelen af borgere under 30 år, som ikke er jobparate haft kontakt med behandlingspsykiatrien (KL, Fælles om fremtidens socialpolitik 2017). Her bliver den socialfaglige indsats sammen med borgeren et middel til at forbedre borgerens beskæftigelsesmuligheder. For andre borgere vil målet aldrig blive et ordinært arbejde. Det vil i stedet været et fokus på øget livskvalitet og selvstændighed i forbindelse med aktivitetstilbud eller beskyttede beskæftigelsestilbud.

Initiativer

- a) Der skal laves en kortlægning af de typiske årsager til, hvorfor borgere under 30 år, der vurderes ikke jobparate har så hyppig en kontakt med behandlingspsykiatrien med henblik på at lave initiativer, som kan øge borgerens mestringssevne, herunder beskæftigelsesmuligheder.
- b) Der skal opsamles erfaringer på, hvordan helhedsorienterede indsatser på tværs af kommunernes organisering kan fremme borgerens tilknytning til arbejdsmarkedet.
- c) Det skal undersøges, hvilken effekt forskellige typer af sociale støttetiltag kan have for borgere, der modtager et virksomhedsrettet beskæftigelsestilbud.

Fokusområde 2: Samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien

Vision

Alle borgere skal opleve et sammenhængende forløb ved overgangen mellem behandlings- og socialpsykiatrien, hvorfor de nordjyske kommuner og regionen vil arbejde målrettet på at styrke dialog og samarbejde mellem sektorerne i alle aspekter af borgerens forløb.

Baggrund for visionen

Over 40 pct. af de borgere, der modtager ydelser efter Serviceloven har psykiske lidelser, hvor en stor del af disse på et tidspunkt vil være i kontakt med behandlingspsykiatrien. Knap 20 procent af de borgere som i 2015 var indskrevet på et socialt botilbud pga. psykiske problemstillinger eller misbrug havde en eller flere indlæggelser i behandlingspsykiatrien i løbet af året (KL, Fælles om fremtidens socialpolitik 2017).

Tallene viser tydeligt, at mange borgere har berøring med begge sektorer, og det er nødvendigt, at sektorerne arbejder endnu tættere sammen om borgerens forløb. Flere kommuner melder endvidere om, at der er behov for at sætte yderligere fokus på samarbejdet og snitfladerne mellem socialområdet og behandlingspsykiatrien.

Fokusområdet sætter derfor fokus på, at en mere sammenhængende overgang mellem sektorerne kræver en tættere dialog og samarbejde før, under og efter borgerens indlæggelse.

Med implementeringen af de særlige psykiatriske pladser, der skal forebygge vold på botilbud har kommunerne og regionen påbegyndt det øgede fokus på overgangene. Dette er dog ikke det eneste område, hvor der er behov for særligt fokus på samarbejde og overgangene mellem de to sektorer. Det er derfor vigtigt med et tæt og godt samarbejde mellem socialområdet og psykiatrien med henblik på at kunne understøtte borgerens forløb bedst muligt, hvorfor der sættes fokus herpå med denne aftale.

Initiativer

- a) Det skal undersøges, hvilke initiativer som hindrer genindlæggelser, herunder fælles initiativer på tværs af sektorerne. Og de mest relevante af initiativerne skal iværksættes.
- b) Der skal være en tydeligere sammenhæng mellem Sundhedsaftalen og Socialaftalen. I den forbindelse sikres det, at der er klare aftaler for snitfladerne mellem socialområdet og psykiatrien.
- c) Der skal igangsættes et arbejde, som kan sikre, at kommunerne i højere grad kan være involveret i borgerens forløb, mens borgeren er indskrevet i behandlingspsykiatrien. Og at behandlingspsykiatrien i større grad inddrages i forhold til det forebyggende og opfølgende kommunale arbejde med borgeren.

FOKUSOMRÅDE 3: Nye samarbejdsformer

Vision

De nordjyske kommuner og regionen vil udvikle og afprøve nye tilgange og samarbejdsformer, der på den ene side kan give borgeren en større egenmestring, og på den anden side kan imødekomme de økonomiske rammer det specialiserede socialområde står over for.

Baggrund for visionen

Det specialiserede socialområde er hele tiden under pres. Det værende økonomisk pres med krav om effektivisering eller pres for hele tiden at udvikle sig fagligt. Kommunerne og regionen arbejder med dette som en daglig præmis og forsøger konsekvent at optimere effektiviteten og den faglige udvikling. Fokus for optimering og faglig udvikling vil derfor være et fokus i forhold til det tværkommunale samarbejde i 2018-2020.

Hvis vi skal lykkes med den overordnede vision om øget egenmestring samt fokusområderne om socialfagligt fokus på beskæftigelse og samarbejde mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien, er der behov for at tænke ud af boksen i forhold til, hvordan vi arbejder med borgeren og hvordan vi samarbejder på tværs af kommunegrænserne. Vi har eksempelvis behov for at blive klogere på, hvordan vi kan sikre, at udbydere af sociale ydelser får endnu større incitamenter til at arbejde med borgerens egenmestring. Og hvordan nye samarbejdsformer kan være med til at sikre at indsatser i større grad både kan være højt specialiserede og være tæt på borgerens nærområde, eksempelvis gennem et mere formaliseret samarbejde om udkørende teams eller ambulante ydelser.

I aftaleperioden vil de nordjyske kommuner og regionen arbejde med at afprøve nye samarbejdsformer, som kan have potentiale for at udvikle fagligheden og effektiviteten for det fælleskommunale socialområde i Nordjylland. De nye samarbejdsformer skal udvikles, afprøves og evalueres. Afprøvning og evalueringen vil ske løbende, og ved udgangen af 2020 vil man ende op med en palette af forskellige afprøvede samarbejdsformer.

Initiativer

- a) Der skal løbende udvikles og afprøves nye samarbejdsformer, som kan være med til at understøtte visionerne i Socialaftalen. De nye samarbejdsformer kan omhandle en eller flere af følgende temaer:
 - Øget effektivitet
 - Øget faglighed
 - Øget vidensdeling
 - Incitamenter til at arbejde med borgerens egenmestring
- b) Alle afprøvede samarbejdsformer vil blive evalueret med henblik på om samarbejdsformerne kan blive en permanent løsning i det fremtidige nordjyske samarbejde. Samarbejdsformerne vil blive evalueret ud fra økonomiske, juridiske, organisatoriske og socialfaglige perspektiver.
- c) Der skal laves en infrastruktur, som understøtter den nødvendige vidensdeling uden at være for ressourcekrævende for kommunerne og regionen.

Udvikling og koordinering

I Nordjylland er der en fælles forståelse af, at den enkelte kommune ikke nødvendigvis selv er i stand til at drive specialiserede tilbud og varetage samtlige indsatser, der imødekommer alle behov. Kommunerne samarbejder derfor med hinanden og regionen om at koordinere og sikre, at de fornødne indsatser er til rådighed for borgerne på tværs af kommunegrænserne. Dette formaliseres i Nordjysk Socialaftale, hvor udviklingen af tilbud koordineres på tværs af de 11 nordjyske kommuner og regionen for at sikre, at der til stadighed er de nødvendige tilbud til små målgrupper og målgrupper med komplekse problemer.

Balance mellem udbud og efterspørgsel

De nordjyske kommuner oplever generelt, at der er god sammenhæng mellem deres behov og det samlede udbud af pladser og ydelser på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Dette gør sig både gældende i forhold til den nuværende situation og den forventede fremtidige efterspørgsel.

Kommunerne oplever et stigende behov for mere fleksibilitet i tilbuddenes ydelser. Dette vil kunne give større mulighed for at tilpasse et individuelt tilrettelagt forløb til borgernes konkrete behov. Dette adresseres løbende i udmøntningen af Nordjysk Socialaftale og kan bl.a. håndteres i forhold til udmøntningen af nye samarbejdsformer.

Der er endvidere enighed om at have fokus på belægningen på og udbuddet af krisecentre. Der er etableret flere nye krisecenterpladser i 2017 både i Nordjylland og på landsplan. Det vurderes derfor, at være relevant med en opmærksomhed på om der er uhensigtsmæssige konsekvenser herved. Denne opmærksomhed rejses også i regi af KL's koordinationsforum.

I forhold til de lands- og landsdelsdækkende specialundervisningstilbud vurderes det, at der samlet set er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel. Der har dog gennem længere tid har været faldende efterspørgsel på Center for Døve og Handicaps undervisningsafdeling for børn med døvblindhed. Afdelingen er landsdækkende, og der er derfor i regi af nationalt koordinationsforum sat gang i et undersøgende arbejde, som afdækker udviklingen i efterspørgslen og fremtidige behov for de ydelser som udbydes af den landsdækkende funktion. På baggrund heraf er der iværksat dialog med kommunerne med henblik på gennemførelse af udviklingsinitiativer på undervisningsområdet.

For nærmere information om vurderingen af balancen mellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede socialområde i Nordjylland henvises til bilag 1.

Status på tidligere års fokusområder

Gennem de seneste år har der været arbejdet med en række fokusområder i det nordjyske samarbejde om området. Fokusområderne har været med til at løfte udviklingen. Med Rammeaftalen 2017 blev der rettet særlig fokus på en række områder og målgrupper:

Børn, unge og voksne med svære spiseforstyrrelser:

Med Rammeaftalen 2017 blev det aftalt, at der skulle igangsættes en række initiativer for at sikre, at der opbygges viden og kompetencer i forhold til personer med spiseforstyrrelser. Der er bl.a. etableret en central vidensportal indeholdende viden om spiseforstyrrelser og afholdt et uddannelsesforløb for at opkvalificere den nordjyske viden vedr. spiseforstyrrelser.

Unge med stofmisbrug:

Med Rammeaftalen 2016 blev det aftalt, at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe, der skulle komme med anbefalinger til, hvilke tilgange og opmærksomhedspunkter man bør have til tilbud til unge med et stofmisbrug. Arbejdsgruppen præsenterede sine 10 anbefalinger i august 2017 og holdt en temadag herom i efteråret 2018.

Anbefalingerne kan ses på Rammeaftalesekretariatets hjemmeside (<http://www.rammeaftalernord.dk>).

Det forstærkede samarbejde

Det forstærkede samarbejde er en overbygning til det "almindelige" samarbejde i regi af Nordjysk Socialaftale, og beskytter få højt specialiserede og unikke tilbud i regionen. De få tilbud, der er omfattet af det forstærkede samarbejde, er udvalgt fordi det er nogle af de mest specialiserede tilbud i regionen. Eftersom målgrupperne til de mest specialiserede tilbud ofte er små og komplekse, er det være nødvendigt at have særligt fokus på bæredygtigheden på disse tilbud for at sikre, at de højt specialiserede kompetencer også fremadrettet er tilgængelige i Nordjylland. Tilbud under det forstærkede samarbejde udvælges af et ekspertpanel ud fra kriterier, der fokuserer på tilbuddets målgruppe, kompetencer og specialiseringsprofil samt om det er det eneste tilbud af sin slags, der er i landsdelen.

For alle tilbud, der er med i det forstærkede samarbejde, gælder det, at der er:

- Beskyttede konkurrencevilkår
- En systematisk og forpligtende dialog om både efterspørgsel og udbud
- En forpligtelse til at indgå i tidlig fælles indsats, hvis der er behov for særlige initiativer eller dialog for at sikre tilbuddenes fortsatte bæredygtighed.

Tilbud som er en del af det forstærkede samarbejde er omfattet heraf for en to årig periode. De tilbud som har været omfattet af samarbejdet i 2017-2018 er blevet revurderet i 2018, og er godkendt til også at være omfattet af samarbejdet i næste aftaleperiode. Næste revurdering af tilbuddene sker i første halvår 2020.

Tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde

Følgende tilbud er omfattet af det forstærkede samarbejde for 2019-2020

Fagcenter for Autisme og ADHD, herunder Viften og Specialbørnehaven Birken

Målgruppe: udviklingshæmmede børn og unge med hoveddiagnosen autisme ofte kombineret med særlig kompleks adfærd

Neurocenter Østerskoven

Målgruppe: unge og voksne mennesker med moderat, svær til meget svær medfødt hjerneskade

Rehabiliteringscenter Strandgården

Målgruppe: voksne mennesker med svær til meget svær hjerneskade

Specialbørnehjemmet Kvisten

Målgruppe: børn og unge med betydelig og varig nedsat funktionsniveau som har særligt behov for sygepleje

Institut for Syn og Hørelse

Målgruppe: mennesker med nedsat syn og hørelse eller andre kommunikationsproblemer

Taleinstituttet og Hjerneskade Center Nordjylland

Målgruppe: Børn med massive sproglige og kommunikative vanskeligheder samt mennesker med følger efter erhvervet hjerneskade

For mere information om det forstærkede samarbejde henvises til: www.rammeaftalernord.dk/det-forstaerkede-samarbejde

Særligt fokus for det forstærkede samarbejde

Der afholdes en workshop om tilbuddene omfattet af det forstærkede samarbejde. Workshoppen skal sikre at tilbuddene udvikles i den nødvendige retning

Der vil være særlig bevågenhed på tilbud med vigende efterspørgsel. Formålet er at vurdere om der skal igangsættes en tidlig fælles indsats.

Styring og økonomi

Nordjysk Socialaftale 2018-2019 lægger rammerne for kapacitets- og prisudviklingen for tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale. Dette sker gennem Styringsaftalen, hvis primære formål er at beskrive principperne for finansiering, takstberegning og betalingsmodeller for kommunale og regionale sociale tilbud i den nordjyske region.

Styringsaftalen skal sikre, at tilbuddene omfattet af Nordjysk Socialaftale er økonomieffektive, har gennemsigthed mellem pris og ydelse, samt har de bedste muligheder for udvikling. Dette sikres gennem følgende principper:

Dialog mellem myndighed og driftsherren

Driftsherren er forpligtet til at tage kontakt til myndighed, hvis der sker ændringer i en borgers behov med henblik på op- eller nedregulering af borgens ydelser. Ligeledes er myndighed forpligtet til løbende at være i kontakt med driftsherren og tage ansvar for, at borgeren er visiteret til de rigtige ydelser.

Incitament til effektiv drift

Driftsherren skal have incitament til at sikre en løbende økonomisk effektiv drift, herunder at der sker den nødvendige tilpasning af kapaciteten. Den løbende tilpasning er afgørende for at undgå tomme pladser og for at minimere risikoen for underskud. For at opnå den nødvendige smidighed og fleksibilitet kan driftsherren foretage midlertidige ændringer af tilbud i form af kapacitetstilpasninger.

Endvidere skal myndighed have incitament til at indgå rettidig dialog med driftsherren om forventninger og ændringer i efterspørgslen.

Taksterne skal være retvisende og omkostningsbaserede

Sammenlignelige ydelser skal kunne sammenlignes på priserne udregnet efter samme principper. Takstsystemet skal være gennemsigtigt og understøtte en god sammenhæng mellem pris, indsats og borgerens behov. Administrationen af takstsystemet skal være enkel, men samtidig give mulighed for differentiering.

Budgetsikkerhed for kommunerne og Regionen

Risiko for uforudsete udsving i økonomien skal dækkes ind. De indarbejdede beregningsgrundlag, som er grundlag for taksterne, skal være realistiske i forhold til de faktiske forventede omkostninger. Løbende dialog og tilpasning af kapaciteten skal være med til at sikre kendskab til pladsbehovet samt sikre takststabilitet.

Udvikling af tilbuddene

Det forventes, at driftsherren løbende har fokus på udvikling af egne tilbud, hvorfor der finansielt skal gives mulighed for dette gennem taksterne.

Fakta om styringsaftalen

Styringsaftalen lægger rammerne for økonomi- og kapacitetsudviklingen, herunder:

- Angivelse af, hvilke konkrete tilbud der er omfattet af styringsaftalen.
- Aftaler om udviklingen i taksterne for tilbud omfattet af aftalen.
- Aftaler om takststruktur for de omfattede tilbud.
- Aftaler om takstberegning
- Aftaler om oprettelse og lukning af tilbud og pladser.
- Aftaler om afregning og betaling for brug af tilbud.
- Aftaler om ændring af takster og antal pladser på tilbud i løbet af året
- Tilkendegivelse fra kommunalbestyrelserne om overtagelse af regionale tilbud og fastlæggelse af, i hvilket omfang overtagne tilbud skal stå til rådighed for de øvrige kommuner.

Udgiftsreduktion

Med Rameaftalen 2017 blev det besluttet, at de nordjyske kommuner og Region Nordjylland samlet skal sikre en udgiftsreduktion på tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale på 5 pct. i 2020 sammenlignet med 2016 niveauet.

Løbende monitorering af udgiftsniveauet

Udgiftsreduktionen monitoreres løbende gennem et særligt udarbejdet monitoreringsværktøj, der sammenligner udgifterne til borgere i tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale i januar 2016 med januar i det pågældende år. Ved at sammenligne udgifterne til den samme målgruppe vil man kunne vurdere om det samlede udgiftsniveau er faldet tilstrækkeligt.

Takstreduktion

De nordjyske driftsherrer skulle i 2017 sikre en samlet takstreduktion på 1 pct. for tilbuddene omfattet af Nordjysk Socialaftale. I 2018-2020 skal de nordjyske driftsherrer kunne påvise en samlet takstreduktion på 0,5 pct. om året, hvorved den samlede takstreduktion ved udgangen af 2020 vil være på 2,5 pct. sammenlignet med 2016 niveau.

Dialogbaseret tilgang

Myndighedskommunen og driftsherren skal gennem dialog og mere præcis visitering sikre en direkte udgiftsreduktion for myndighedskommunens udgifter til borgere i tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale. I 2018-2020 forventes det at kunne sikre en samlet udgiftsreduktion på 0,5 pct. om året for de nordjyske kommuner. Den samlede reduktion baseret på mere præcis visitering i 2020 vil således være på 2,5 pct. i forhold til 2016 niveau.

Fakta om udgiftsreduktionen

Tabel 1. Udgiftsreduktion på tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale 2017-2020

	2017	2018	2019	2020	I alt
Årlig udgiftsreduktion	2,0%	1,0%	1,0%	1,0%	5,0%
Heraf generel takstreduktion	1,0%	0,5%	0,5%	0,5%	2,5%
Heraf dialogbaseret tilgang	1,0%	0,5%	0,5%	0,5%	2,5%

Status på udgiftsreduktionen 2018

- Udgiftsreduktionen har omhandlet 1.288 nordjyske borgere, der både var på et tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale i januar 2016, 2017 og 2018.
- De nordjyske kommuner havde for den gruppe samlet set en reduktion i myndigheds udgifter på 6,4 pct., svarende til en samlet besparelse på 5,7 mio. kr. (januar 2016 vs. januar 2018)
- Størstedelen af myndighedskommunerne har oplevet en udgiftsreduktion.
- Udgiftsmonitoreringen kan ikke påvise om besparelsen er sket gennem lavere takster eller gennem ændringer i borgernes ydelsesindsatser.

Bilag

Bilag vedr. udvikling og koordinering

Bilag 1: Udvikling og koordinering af tilbudsviften

En uddybning omkring udvikling og koordinering. Uddybningen er rettet mod det administrative niveau i kommunerne og regionen

Bilag 2: Samlede aftaler for det forstærkede samarbejde

En beskrivelse af modellen og principperne for det forstærkede samarbejde i Nordjylland inkl. tillægsbeskrivelser

Bilag 3: Tilbud omfattet af det forstærkede samarbejde

En beskrivelse af tilbuddene omfattet af det forstærkede samarbejde for 2017-2018

Bilag vedr. styring og økonomi

Bilag 4: Styringsaftalen

Grundlæggende principper og aftale rettet mod det administrative niveau i kommunerne og regionen i forhold til den daglige drift af tilbud omfattet af Nordjysk Socialaftale.

Bilag 5: Aftalevilkår for Specialundervisningstilbud

En beskrivelse af de supplerende specifikke aftalevilkår for de enkelte specialundervisningstilbud, der drives af Region Nordjylland

Bilagene og status på arbejdet kan hentes her: www.nordjysksocialaftale.dk